

**KOHTUTE HALDAMISE NÕUKOJA
KAHEKÜMNE ÜHEKSANDA ISTUNGI
PROTOKOLL**

Tallinnas

19. mail 2006

Kohalviibijad:	Märt Rask , Riigikohtu esimees, kohtute haldamise nõukoja esimees Lea Laarmaa , Riigikohtunik Ago Kutsar , Tartu Ringkonnakohtu esimees Malle Seppik , Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik Helve Särgava , Harju Maakohtu esimees (lahkus kell 13.53) Donald Kiidjärv , Tartu Maakohtu esimees Merike Toomet , Viru Ringkonnakohtu kohtunik, sõnaõigusega liige Kristel Pedassaar , Pärnu Maakohtu kohtunik, sõnaõigusega liige Allar Jöks , õiguskantsler (lahkus kell 13.45) Margus Kurm , juhtiv riigiprokurör Reet Roos , Riigikogu liige (saabus kell 12.15) Tiina Pappel , Tallinna Halduskohtu kohtunik, Kohtunike Ühingu juhatuse liige Eveli Kuklane , Riigikohtu pressiesindaja Krista Tamm , Tartu Ringkonnakohtu pressiesindaja Priit Pikamäe , Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik, Riigikohtuniku vabale kohale kandideeriv isik (lahkus kell 12.25) Rein Lang , justiitsminister Tiina Kriisa , Justiitsministeeriumi üldosakonna finants- ja varahaldustalituse finantsanalüütik Margus Sarapuu , Justiitsministeeriumi asekanstler, sõnaõigusega Timo Ligi , Justiitsministeeriumi kohtute osakonna kohtuhaldustalituse juhataja Kristel Laurson , Justiitsministeeriumi kohtute osakonna kohtuhaldustalituse referent
Juhatas Protokollis	Märt Rask , Riigikohtu esimees, kohtute haldamise nõukoja esimees Kristel Laurson , Justiitsministeeriumi kohtute osakonna kohtuhaldustalituse referent

Algus: 12.00

Lõpp: 15.55.

Päevakord:

1. -5

6. Kohtute meediasuhtluse juhend;

6. Kohtute meediasuhtluse juhend

Tamm – Et esialgse meediasuhtluse juhendiga edasi töötada, sõnastasid kohtute pressiesindajad olulised küsimused, millele palusime kohtunike arvamusi. Enamus küsimuste osas olid vastused üsna üksmeelsed. Leiti, et pressiesindaja äraolekul peaks teda asendama kohtu esimees või esimehe määratud töötaja. Samuti leiti, et menetlusseadustikes sätestatud avaldamispiirangud lahendite avaldamise kohta internetis ei laiene suhtlusele meediaga. Samuti oldi üksmeelel, et kohtunikud saavad meediale kas ise või pressiesindaja vahendusel selgitada (mitte kommenteerida) kuulutatud lahendeid. Ka leiti, et menetlusosaliste õigusi ei riku see, kui meedial on ligipääs kantselei kaudu teatavaks tehtud otsusele enne, kui menetlusosaline on sellega tutvunud.

Samuti leiti, et jõustumata lahendi sisu on avalik, kuid eriarvamusele jäädi lahendi dokumendina kättesaamise osas. Osa kohtunikke aktsepteerivad jõustumata lahendi edastamist ajakirjanikele kättesaadavamal viisil ehk e-posti või faksiga, osa kohtunikke on aga eriarvamusel ning aktsepteerivad kuulutatud, kuid jõustumata lahendiga tutvumise võimaldamist ajakirjanikele ainult kohtukantseleis.

Rask – mina arvan, et õigusemõistmine on algusest lõpuni avalik. Pooltel on oma õiguste taganõudmisel talumiskohustus. Seadustes on reguleeritud, mis on delikaatsed isikuandmed.

Kutsar – paljud kohtunikud keelavad ära jõustumata lahendi tutvustamise ajakirjanikele. Mina olen seda meelt, et see peaks avalik olema.

Rask – oluline on see, et kohus on oma töö teinud. Kas otsus on jõustunud või mitte ei ole oluline.

Kuklane – kas siis võib sisse jääda punkt, et jõustumata kohtuotsus on avalik, kui ta ei ole seaduse alusel kinniseks kuulutatud?

Kiidjärv – peaks piisama sellest, et jõustumata otsus on avalik.

Kutsar – kui me avalikustame jõustumata kohtuotsuse, siis see võib vale signaali anda. Jõustumata kohtuotsust on veel võimalik tühistada.

Rask – see on juba ajakirjanduse probleem. Kohtust läheb otsus välja märkega „jõustumata“. Kui ajakirjanik väidab, et see on lõplik otsus, siis on see nende asi pärast kõik ära klaarida.

Kiidjärv - võtame p 7.3 esimese lause teise osa ära. See juurdepääsupiirang tuleb otse seadusest.

Rask – oleme jõudnud järeldusele: a) kui avalikustamine tuleneb seadusest, ei ole avalikustamine vaieldav; b) isikuandmete seisukohalt on tähtis samasugune käitumine nagu jõustunud kohtuotsuse puhul; c) otsuse staatus peab olema määratud arusaadavalt.

Laarmaa – mida tähendab p 7.1.1? Kas ma pean edastama informatsiooni, kui keegi seda tahab?

Tamm – see tähendab põhinõude edastamist.

Kuklane – see peab olema sees, et ajakirjanik teaks, mida ta nõuda võib ja mida mitte.

Seppik – sest kui märkida „sisu“, siis tahetakse kogu kaebust.

Laarmaa – aga nad võiksid küsida avalduse esitanud isiku käest.

Kutsar – aga miks peab ajakirjanik ühe dokumendi ühest ja teise teisest kohast nõudma?

Rask – võib-olla riivame protsessiosaliste õigusi, kui kohus annab kaebuse välja.

Seppik – siin seonduvad delikaatsed andmed ja kohtuotsus. Siin ei ole selge, millal ajakirjanikul on õigus saada konkreetse isiku kaebus ja millal mingi Xi kaebus. Mida tähendab p 7.3.2?

Tamm – sealt nähtub, et tuleb hinnata, kas oluline on juhtumi tasand või isiku tasand.

Seppik – aga me ju leppisime kokku, et see läheb kaasuse tasandil.

Rask – menetlusosaliste privaatsust peab kaitsma. Kohtuotsus on avalik, aga mis siis, kui menetlus on kirjalik? Kohus toodab uue informatsiooni, mis on avalikkusele nähtav. Kas on liigne piirang märkida, et dokumente saab isiku nõusolekul?

Kurm – kui niikuinii peab nõusoleku küsima, siis võiks ju selle avalduse küsida avaldaja käest.

Rask – soovime muuta regulatsiooni selliselt: „kuni kohus ei ole menetlenud kaebust, on menetlusosalistel vaba voli valida, kas seda informatsiooni jagada või mitte“. Kohus ei väljasta ilma loata dokumente, mida veel menetletud ei ole.

Kokkuvõtteks väljastab kohus dokumente, mida ta on menetlenud, väljastab selle, mille ta on ise tootnud, mitte seda, mille ta saanud on.

Kuklane - siis jääb välja ka p 7.2.4. Punkt 4.1 sätestab vaid loa tutvuda.

Kurm - kohus ei peaks olema meediaväljaande abitööline, Kohtupidamine on avalik – igaüks võib tulla ja kuulda poolte argumente. Ajakirjanik võib tulla ja pealt kuulata.

Kirjaliku menetluse otsus kajastab protsessi käiku ja seda, mida pooled taotlenud on ja mida teisele poolele vastanud. Ma ei näe, et kellelegi oleks liiga tehtud, kui kohus vaid lahendeid väljastaks.

Kutsar – see ei ole väga hea mõte, kui ajakirjanik midagi küsib ning saab vaid x-dega lahendi ja muud küsida ei lubata.

Rask – praegu oleks mõistlik kujundada KHN seisukoht – kas KHN soovib kohtute pressiesindajate töö juhendada meediasuhtluse korrast. Samas saame teksti vastavalt vajadusele alati muuta.

Ligi – oleme sellega nõus. Kuna kohtute pressiesindajad suhtlevad pidevalt omavahel, siis on võimalik selles dokumendis reguleerimata olukorra lahendamisel kujundada sujuvalt uus praktika.

Rask – kuna tegu on juhendiga kohtute ja meedia suhtlemiseks, siis sellena seda dokumenti käsitleda tulebki. Tegu on meetoodikaga.

Seppik – siis peaks seda ka pealkirjas kajastama. Pealegi eeldatakse tavaliselt, et mis on kirjas, seda järgitakse. Ma ei alahindaks selle teksti tähtsust sellest vaatenurgast lähtuvalt.

Rask – kui KHN leiab, et see on piisavalt hea tekst, et sellega niimoodi edasi minna, siis muudame vaid pealkirja, siis ei ole enam tegu kehtestatava korraga.

Kiidjärv – minu soovitusel – ärge kasutage sõna „tuleb“, see on väga imperatiivne. Kasutage midagi muud – nt „edastab“ või midagi sellist.

Rask – kas KHN on nõus, et me muudame dokumendi pealkirja ja see on „Metoodilised soovitusel“ Panen hääletusele – kas võib selle dokumenti käsitleda, kui KHN soovitusel kohtute meediasuhtluseks.

Poolt 6

Vastu 0

Erapooletu 1.

KHN annab nõusoleku käsitleda dokumenti KHN soovitusena meediasuhtluseks kohtutes.

7. järgmise kohtute haldamise nõukoja istungi aja määramine

Järgmine KHN istung toimub 14-15. septembril 2006 väljasõiduistungina.

Märt Rask
Juhataja

Kristel Laurson
Protokollija